

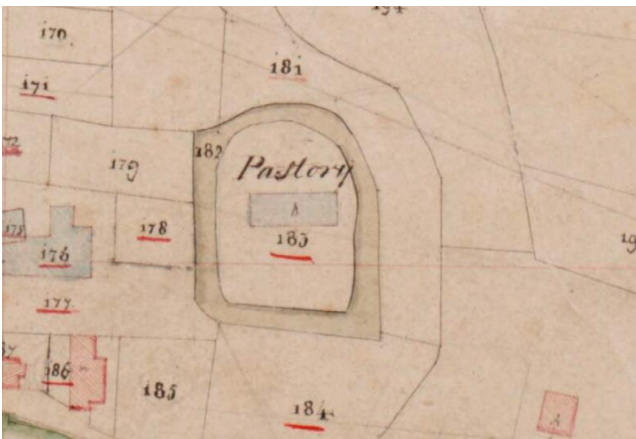


### Onbekende motte gevonden?

Ruud Raats attendeerde ons er op dat er recent mogelijk een onbekende motte is gevonden op het terrein van de omgrachte pastorie aan de Sint Josephstraat 1 in het Zeeuwse dorpje Hengstdijk. In 1666 wordt gesproken over een 'motte' ter plaatse. Voor het hele verhaal zie het filmpje op: [Terugblik 'Dorpen met een verleden': Hengstdijk in de middeleeuwen \(erfgoedzeeland.nl\)](#).



Het omgrachte terrein met pastorie in 2021 vanuit het zuiden.



En het terrein op de kadastrale minuut van 1828. Het noorden boven.

### Nieuwe uitgaven

In 2018 verscheen bij de Oudheidkundige Werkgemeenschap ADW een boek over kasteel Sinderen. Het boek bevatte onder meer uitleg over de verschillende afbeeldingen van Huis Sinderen, gevolgd door hoofdstukken over de vroegste geschiedenis en de omvang van het landgoed tot aan de ondergang rond 1876. Het boek was al snel uitverkocht en tweedehands niet te

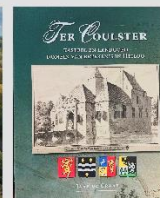
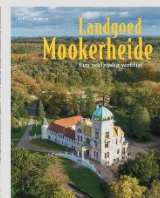
vinden. In april van dit jaar volgde op veler verzoek gelukkig een herdruk en is gelijk deel 2 gepresenteerd. De boeken zijn te bestellen via: [Oudheidkundige Werkgemeenschap A.D.W. - Publicaties \(adwhistorie.nl\)](#).



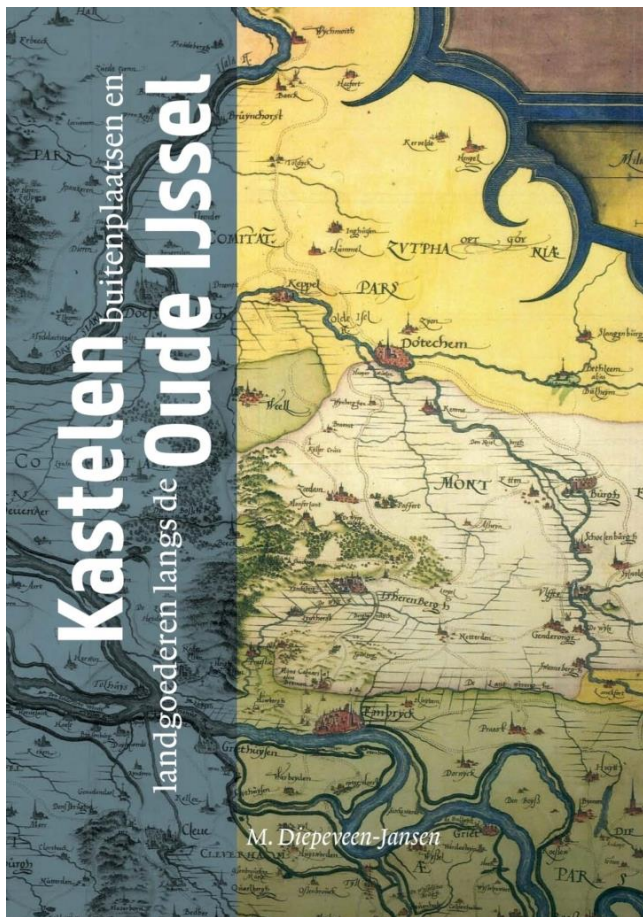
Vlakbij de kasteelplaats zijn recent bij archeologisch onderzoek resten van grachten en paalsporen aangetroffen die ook hier worden toegeschreven aan een motte uit de elfde eeuw (!) als voorganger van het latere kasteel. In 1367 is er sprake van 'die alden berch', wat er op zou kunnen duiden dat de eventuele motte toen nog in het landschap zichtbaar was. Zie: [Het kasteelleven in Sinderen bestaat al veel langer dan gedacht en dat is toch wel een verrassing | Oude IJsselstreek | gelderlander.nl](#). Het wachten is op het archeologisch rapport. Bovengenoemd tweede deel is ook een van de boeken die zijn genomineerd voor de Ithakaprijs.

### Nominaties SKBL - Ithakaprijs 2024

Dit zijn de boeken die kans maken op de SKBL-Ithakaprijs 2024. Deze prijs wordt uitgereikt op donderdag 17 oktober 2024, te Slot Zeist.







Op 26 oktober verschijnt het boek *Kastelen buitenplaatsen en landgoederen langs de Oude IJssel*. Daar hebben de meeste adellijke huizen de huidige tijd niet gehaald, maar toch is er verrassend meer bewaard gebleven dan men over het algemeen denkt. Van de bestaande huizen zijn de kastelen Keppel en Wisch en de huizen De Kemnade en Landfort wel de meest aansprekende objecten. Maar ook kasteel De Kelder, huis Wesenthorst en de boerderij 't Mulra zijn bewaard gebleven en op andere plaatsen houden overblijfselen van de huizen of informatieborden de herinnering aan zulke historische locaties levend. Het boek is hier te bestellen: [Kastelen buitenplaatsen en landgoederen langs de Oude IJssel - Uitgeverij Hermans](#). En nee, dit is geen familie....

Eveneens in oktober verschijnt het boek *Schitterende ballast. Buitenplaatsen in de moderne wereld*. Het boek beschrijft de Nederlandse kastelen en buitenplaatsen in de roerige twintigste en eenentwintigste eeuw. Een tijd waarin dit erfgoed steeds kwetsbaarder werd als gevolg van maatschappelijke veranderingen. Dit boek belicht dit erfgoed en zijn oude en nieuwe gebruikers vanuit diverse invalshoeken: onder andere sociale, politieke, kunst- en cultuurhistorische, koloniale, feministische en landschappelijke aspecten komen aan bod. Het boek is te bestellen via de boekhandel of hier: [Schitterende ballast | Buitenplaatsen in de moderne wereld • WBOOKS](#)



#### Terugblik

Op 29 augustus vond een werkbezoek plaats aan Kasteel Bongard in Bocholtz onder de bezielende leiding van bouwhistoricus Wiel Felder. Hij heeft van de eigenaren de opdracht gekregen voor een onderzoek van de hoofdburcht en de bedrijfsgebouwen op de voorburcht. Vooral de kapconstructies en de mogelijke oorspronkelijk bedoelde vorm van de hoofdburcht met zijn galerij(en) leverde meer dan voldoende discussie op. De kappen van de bedrijfsgebouwen bevatten onder meer



Dankwoord van de voorzitter aan Wiel Felder. Op de achtergrond de onderste galerij die vermoedelijk nog een boog had aan de rechterzijde.

'omgekeerde' korbelen, dus niet die van het spantbeen schuin omhoog lopen, maar juist schuin naar beneden. En de twee - nu dichtgezette - galerijen boven elkaar zijn een zeer fraai voorbeeld van renaissance beeldhouwwerk uit het eerste kwart van de zestiende eeuw. Wiel zal zijn onderzoek te zijner tijd omwerken tot een artikel voor een van de bundels van de SKN.

---

### Nogmaals Hulkenstein

Overgenomen van Loemedia, dd. 2 augustus 2024: Er komt geen archeologisch onderzoek naar de resten van kasteel Hulkenstein. Dat meldt omroep Flevoland. De provincies Gelderland, Flevoland en de gemeente Zeewolde zien geen aanleiding om een groot onderzoek te financieren. De archeologische vindplaats wordt niet bedreigd, dus zien zij geen reden om de plek op te graven. Daarnaast is een groot onderzoek erg kostbaar. Wel zegt Flevoland ervoor open te staan om met de onderzoekers te bespreken welke andere onderzoeksmogelijkheden er zijn.

---

### Rectificatie

In Nieuwsbrief 6 is een foutieve maat opgegeven voor de baksteen van kasteel Hulkenstein. Dat moet zijn 22 x 10 x 5 cm.

---

### Uit de oude doos



Tussen 1995 en 2008 schreef 'kasteel-o-loog' Paul Arrent elf kloeke boeken met een beschrijving van 480 kastelen in België (ca. 3300 blz.). Naast de twee bekende boeken, *Burchten en Hoevekastelen* en *Kastelen en Buitenplaatsen* uit 1977, is dit voor zover bekend het enige Nederlandstalige overzichtswerk van een deel van de Belgische kastelen. Veel genealogie, iets minder een beschrijving van de kastelen zelf, maar desalniettemin de moeite waard, al was het maar omdat er een uitgebreide literatuurlijst bij zit. Geïllustreerd met (oude) foto's, prenten en af en toe een plattegrond. Uit recente navraag blijkt dat de serie nog steeds compleet te koop is (los van Boekwinkeltjes e.d.). Zie hiervoor: [Van Kasteel naar Kasteel](#), waar ook een index te vinden is van alle beschreven kastelen. Voor de liefhebber.

### Agenda

28 september-5 oktober: Internationaal congres Château Gaillard in Penrith (GB), thema: The castle as work of human hands

12 oktober: reguliere vergadering KSG

19 oktober: werkbezoek aan kasteel Ten Hove te Grathem

8 november: Platform Kastelen & Buitenplaatsen bij de RCE met presentatie van de zesde bundel van de SKN

23 november: werkbezoek aan kasteel Slangenburg te Doetinchem

Bijdragen voor de Nieuwsbrief? Mail ons:

[kastelenstudiegroep@gmail.com](mailto:kastelenstudiegroep@gmail.com)